

Business Debate on TV	
Thursday:	19:15 new 22:30
Saturday:	8:15 15:15 18:15
Tuesday:	10:15 21:00 <small>night repeat</small>

“ဒီဗွီဘီ စီးပွားရေးဒီဘိတ်” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗွီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗွီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

**အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇လွှာ၊
ကုန်သည်လမ်းနှင့် ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။**

ဒီတပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
“**မြန်မာနိုင်ငံမှာအမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်ရည်တွေဘယ်လောက်ပေါ်ထွက်နေပြီလဲ?**”
ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ၊ အကြံပေးလိုတာ၊ မေးမြန်းလိုတာရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း
ဖုန်းနံပါတ် **+၉၅၉၄၅၉၀၆၅၉၄၀** နဲ့ **debate@dvb.no**
ကိုဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာအမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်ရည်တွေဘယ်လောက်ပေါ်ထွက်နေပြီလဲ? (ယမင်းမြတ်အေး)

၂၀၁၄ ခုနှစ်က ကောက်ခံတဲ့ သန်းခေါင်စာရင်းအရဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လူဦးရေ ၅၁ ဒသမ ၄ သန်းမှာ ၅ ဒသမ ၅ %ဟာ အမျိုးသမီးတွေဖြစ်တယ်လို့ သိရပေမယ့် အမျိုးသမီးတွေ လုပ်ငန်းခွင်ထဲ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင် နိုင်မှုကတော့ ထက်ဝက်ပဲရှိတယ်လို့သိရပါတယ်။ သန်းခေါင်စာရင်း ကောက်ရာမှာ ပါဝင်ခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လူဦးရေ ရံပုံငွေအဖွဲ့ (UNFPA) ရဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ် ဂျက်ဂျက်ကတော့ အမျိုးသမီးတွေ ပိုမို အလုပ်လုပ် ကိုင်နိုင်ဖို့ဆိုရင် သူတို့အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း တွေလည်း ပိုမိုဖန်တီးပေး ဖို့လို သလို၊ ပညာရေးကို လက်လှမ်းမီဖို့ နဲ့ ချေးငွေ ဖြေရှင်းမှုတွေကလည်း အရေးပါတဲ့အကြောင်းပြောကြားထားပါတယ်။ ကောင်းမွန်တဲ့ ပညာရေး ကိုရရှိနိုင်မှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့နေရာမျိုးတွေမှာ အမျိုးသမီးတွေ ပါဝင်လာမှာဖြစ်ပြီး ယောက်ျားတွေနဲ့ တန်းတူ ရင်ဘောင်တန်းနိုင်မယ်လို့ လည်းပြောကြားထားပါတယ်။

စီးပွားရေးပညာရှင်တွေကတော့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အလုပ်အကိုင်တွေ ပေါများလာဖို့ နဲ့ အမျိုးသမီးတွေ လုပ်ငန်းခွင်ထဲ ရောက်ရှိလာဖို့ဆိုရင် လူငယ်ဘဝကို အကျိုးရှိရှိ ဖြတ်သန်းနိုင်ဖို့အတွက် အစီအစဉ်တွေ အများအပြား လုပ်ဖို့လိုအပ်ကြောင်း ထောက်ပြထားပါတယ်။ အမျိုးသမီးထုကို အားမရတဲ့ သူတွေကတော့ မြန်မာအမျိုးသမီးတွေဟာ အိမ်ထောင် ထိမ်းသိမ်းတာလောက်နဲ့ကျေနပ်နေပြီး နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးတွေမှာ ပါဝင်နိုင်မှုနည်းသေးတဲ့ အကြောင်း၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးဆိုတာကို ယောက်ျားတွေ လုပ်ဆောင်ရမယ့် ကိစ္စလို့သာလက်ခံထားတဲ့ အတွက် အမျိုးသမီးတွေ ဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတက်တက်မှု နည်းနေသေးတဲ့အကြောင်း၊ ဒါကြောင့် အမျိုးသမီးတွေဟာ အစဉ်အလာ စဉ်းစားတွေ့ခေါ်မှုကနေ ခွဲထွက်လာသင့်တဲ့ အကြောင်း သုံးသပ်ကြပါတယ်။

ဒါ့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လူနေမှု စနစ်မှာဘယ်တုန်းကမှကျားမ ခွဲခြားတာ မရှိတဲ့အကြောင်း၊ အခြေခံဥပဒေမှာလည်း ပုဒ်မ ၃၄၈ ကနေ ၃၅၂ အထိ ဥပဒေပုဒ်မတွေဟာ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးတွေကို ကာကွယ်ပေးထားတဲ့ ဥပဒေတွေဖြစ်တဲ့ အကြောင်းလည်း ပြောဆိုနေကြပါတယ်။ တကယ်ပဲ မြန်မာနိုင်ငံက အမျိုးသမီးတွေ ဥပဒေက ပေးတဲ့ အခွင့်အလမ်းတွေ အပြည့်အဝရနေပြီလား။

အမျိုးသမီးအမတ်ဦးရေနဲ့ လွှတ်တော်

အမျိုးသမီးတွေ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးမှာပါလာခြင်းအားဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီး ဆင်းရဲချမ်းသာကွာဟမှုလည်း နည်းနိုင်တဲ့အကြောင်း စစ်တမ်းတွေမှာ ဖော်ပြပါရှိပေမယ့် မြန်မာနိုင်ငံမှာ လွှတ်တော်အမတ်နေရာ ၆၅၉ ခုရှိတဲ့အထဲမှာ အမျိုးသမီးတွေ ရရှိတာကတော့ နေရာ ၂၀ ပဲရှိပါတယ်။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာတော့ လွှတ်တော်ထဲမှာ အမျိုးသမီးပါဝင်နိုင်မှုဟာ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပေါင်းထားတာတောင် ၁၄ ဦးသာရှိခဲ့တဲ့ အတွက် စုစုပေါင်းလွှတ်တော် အမတ်နေရာရဲ့ ၄ ဒသမ ၃% ပဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။

NLD အစိုးရလက်ထက်မှာ လွှတ်တော်အတွင်း အမျိုးသမီးပါဝင်မှု မြင့်တက်လာတယ် ဆိုပေမယ့်လည်း သိသိသာသာမြင့်လာတာမျိုးတော့ မတွေ့ရပါဘူး။ လက်ရှိလွှတ်တော်ရဲ့ အမျိုးသမီးပါဝင်မှုကလည်း ၅ ဒသမ ၅ % ပဲ ရှိနေသေးတဲ့အတွက် အခြားအာဆီယံနိုင်ငံတွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် အနည်းဆုံးဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။

လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနဲ့ ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး ဒေါက်တာ ဝင်းမြတ်အေးကတော့ နိုင်ငံလူဦးရေရဲ့ ထက်ဝက်ကျော်ကို ကိုယ်စားပြုနေတဲ့ အမျိုးသမီးထုဟာ နိုင်ငံတော်က လုပ်ဆောင်နေတဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ကြီးမားတဲ့ အင်အားစုတစ်ခုဖြစ်တဲ့အကြောင်း၊ ဒါကြောင့်လည်း ကျားမတန်းတူညီမျှရေးနဲ့ အမျိုးသမီးတွေ အပေါ်ခွဲခြားဆက်ဆံမှုပျောက်ရေးကို နိုင်ငံတော်တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ရပ်အနေနဲ့ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်နေတဲ့အကြောင်း မြန်မာအမျိုးသမီးများ ရက်သတ္တပတ် ဖိုရမ်မှာပြောကြားထားပါတယ်။

ဒါကြောင့်ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ နိုင်ငံတကာက အစိုးရအစည်းမဟုတ်တဲ့ INGO တွေ၊ ပြည်တွင်းက NGO အဖွဲ့အစည်းတွေ နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေတဲ့ အကြောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်တွေထဲမှာဆိုရင်လည်း ကျား-မ တန်း တူဖြစ်ရေး၊ အမျိုးသမီးများရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးရေးစတာတွေပါဝင်တဲ့အတွက် လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနဲ့ ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာနက အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေတဲ့အကြောင်းလည်း ပြောကြား သွားခဲ့ပါတယ်။

အလားတူပဲ နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အမျိုးသမီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေ တွေ့ဆုံတဲ့ အခမ်းအနားမှာတော့ အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားတန်းတူ အခွင့်အရေး၊ ရိုးရာအစွဲက ရုန်းထွက်ရေး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်း အမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ စီးပွားရေးနဲ့ အမျိုးသမီးကဏ္ဍ၊ အမျိုးသမီးနဲ့ လုပ်ငန်းခွင် လုံခြုံမှု၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး၊ ယနေ့စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များနဲ့ နောင်လာမယ့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေအတွက် အမှာစကား စတဲ့ခေါင်းစဉ်တွေနဲ့ ဆွေးနွေးပွဲ တွေပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီပွဲကိုတက်ရောက်လာတဲ့ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ကတော့ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ အခွင့်အရေးကို စဉ်းစားမယ်ဆိုရင် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးကို အဓိကထားဖို့ လိုတဲ့ အကြောင်းနဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း တိုးတက်ဖို့ ဆိုရင် အမျိုးသမီးတွေနဲ့ အမျိုးသားတွေ အပြန်အလှန်တာဝန်ယူနိုင်မှုရှိဖို့လိုအပ်ကြောင်း လည်း ထည့်သွင်း ပြောကြားသွား ပါတယ်။

စီးပွားရေးလောကနဲ့ အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ

တိုင်းပြည်နဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း တည်တံ့တဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိုဖော်ဆောင်ချင်တယ်ဆိုရင် အစိုးရနဲ့ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှစ်ရပ်လုံးမှာ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်တွေသာမက အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်တွေ ပေါ်ပေါက်ပေါက်လာဖို့လိုအပ်တဲ့အကြောင်း ၂၀၁၁ ခုနှစ် အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမှာ ကျင်းပတဲ့ Women and Economy Submit (APEC-USA 2011) မှာ အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဟေလာရီ ကလင်တန်က ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

အလားတူ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုလိုချင်ရင် အမျိုးသမီးတွေကိုချန်ထားလို့မရနိုင်ကြောင်း၊ အမျိုးသမီး တွေရဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု တက်ရင် တိုင်းပြည် GDP ကပိုမိုမြင့်တက်လာမှာဖြစ်တဲ့အကြောင်း၊ ဒါကြောင့် အမျိုးသမီးတွေ ကို အရင်းအနှီး၊ ဈေးကွက် စတာတွေနဲ့ ထိတွေ့ပေးဖို့ လိုအပ်တဲ့သလို အမျိုးသမီးတွေရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်နဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုတွေကို ဖြည်းဆည်းပေးနိုင်ဖို့လိုအပ်တဲ့အကြောင်း၊ အမျိုးသမီးတွေကိုယ်တိုင်လည်း အတွေးအခေါ်တွေ အယူအဆတွေ ပြောင်းလဲဖို့လိုအပ်တဲ့အကြောင်း ပြောကြား သွားခဲ့ပါတယ်။

"ဒီနေ့ အမေရိကန်လို နိုင်ငံမှာတောင် အမျိုးသမီး စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်တွေဟာ အရင်းအနှီး၊ ဈေးကွက်၊ အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်နိုင်မှုတွေမှာ အဟန့်အတားတွေနဲ့ ကြုံတွေ့နေရတုန်းပါပဲ။ ဥပမာ အမေရိကန်မှာရှိနေတဲ့ Fortunre 500 ကုမ္ပဏီတွေမှာဆိုရင်လည်း အမျိုးသမီး CEO ဖြစ်တဲ့ ပမာဏဟာ ၃% အောက်မှာ ရှိပါသေးတယ်။ အာရှပစိဖိတ်ဒေသမှာဆိုရင်လည်း အမျိုးသမီးတွေ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း အပြည့်အဝ မရနိုင်သေးတဲ့အတွက် တစ်နှစ်ကိုအမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၂ ဘီလျံနဲ့ ၄၇ ဘီလျံဆုံးရှုံးနေရပါတယ်။ ဒီလိုအနေအထားမျိုးတွေဟာ ကမ္ဘာ့စီးပွားပျက်ကပ် နောက်တစ်ကြိမ်ဖြစ်စေဖို့ ခြိမ်းခြောက်နေတဲ့အရာတွေ ဖြစ် နေတယ်" လို့ ဟေလာရီကလင်တန်က ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

အမျိုးသမီးတွေ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးဟာ နိုင်ငံရေးကိုတည်ငြိမ်စေတဲ့ အကြောင်းရင်းတစ်ခုလည်းဖြစ်သလို အမျိုးသမီးတွေရဲ့ အားကို စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက်အသုံးချနိုင်ရင် ၂၀၂၀ မှာ အာရှပစိဖိတ်ဒေသရဲ့ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေ (Per Capita GDP) 14% အထိ တိုးတက်သွားနိုင်တဲ့အကြောင်းလည်း ပြောကြားသွား ခဲ့ပါတယ်။